

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

BIERNACZKY, Szilárd

Folklór a mai Afrikában (1984) / Folklore in Africa Today (1984)

Eredeti közlés/Original publication:

Ethnographia, 1986, 1. szám, 97. évf., 1. szám, pp 134–136. old.

Elektronikus közlés/Electronic publication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.002.457

Dátum/Date: 2017. október / October 30.

filename: bsz_1986_FolkMaiAfr-ban02

Az elektronikus közlést előkészítette

/The electronic publication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

BIERNACZKY, Szilárd: Folklór a mai Afrikában (1984) / Folklore in Africa Today (1984), AHU MATT, 2017, **pp 1–8. old.**, No. 000.002.457, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közönyvtárakban / In public libraries

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, beszámoló az 1984-ben lezajlott második budapesti nemzetközi afrikánisztikai konferenciáról (Folklore in Africa Today)

African studies in Hungary, an account of the second Budapest international conference in African studies in 1984 (Folklore in Africa Today)

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-
TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC

SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adatárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikánisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

MEGJELENT! AFRIKAKUTATÁS MAGYARSZÁGON – első kötet
c. tanulmánygyűjtemény (évkönyv), 2017, 640 old. (AHU MATT Könyvek / *Hagyományos Kultúrák a Mai Afrikában* sorozat, No. 4), kiadta: Afrikai Kutatási és Kiadási Program (AKKP), – Magyar Afrika Társaság, – ELTE BTK Történelmi Intézet (Új és Jelenkori Egyetemes Történelmi Tanszék), – Mundus Novus Könyvek, Erd

A kötet nyomtatott megjelentetését a Szerencsejáték Zrt. támogatása tette lehetővé.

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

Október másodikán koraeste bemutatásra került a Makadám Mérnöki Klubban a Magyar Afrika Társaság által működtetett Magyar Afrika Tudástár könyvsorozatának (a Mundus Novus Könyvek Kft. gondozásában megjelenő AHU MATT Könyvek – *Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában*) nyolc új kötete. Így a néhány napja a nyomdából megérkezett *Afrikakutatás Magyarországon – első kötet (A 70 éves Biernaczky Szilárd Afrika Barátság-Kötete)*, amelyben 50 dolgozat kapott helyet, zömmel magyar, néhány esetben külföldi szerzők tollából. A tanulmánygyűjtemény méltán képviseli a tegnapi és mai hazai afrikanisztikát, de folyosókat nyit a nemzetközi tudományosság irányában is. Így például dolgozatot küldött az ünnepi kötetbe többek között a februárban 88 évesen elhunyt világhírű történész antropológus, Jan Vansina professzor, a „szóbeli történelemkutatás megteremtője” is. Tájékoztatás hangzott el továbbá a Magyar Afrika Tudás elektronikus könyvtár eddigi anyagát (október 29-i állapot: 2065 tétel, kb. 300 könyv, továbbá 1700-nál több tanulmány és dokumentum) bemutató kötetről (24 méltató írással és teljes bibliográfiával), amely ugyancsak nyomtatásban is kiadásra került az AHU elnöke, Balogh Sándor úr jóvoltából. A további hat kötet esetében, mivel azok csak elektronikusan jelentek meg eddig, a tájékoztatás képnyő segítségével történt. A bemutató résztvevői utóbb elismeréssel szóltak a sorozatot működtető társszerkesztők, B. Wallner Erika és Biernaczky Szilárd nagy szorgalommal és lelkesedéssel végzett, igen színvonalas és úttörőnek számító szakmai kiadói tevékenységéről. (További megjelent művek: az idejekorán elhunyt Füssi Nagy Géza, az AHU alapító tagja kötete: *Etnokulturális folyamatok Kelet-Afrikában*. Összegyűjtött tanulmányok (opus posztumusz) --- Ferwagner Péter Ákos: *Történelem a Magreb országaiban*. Összegyűjtött tanulmányok --- Pénzes Tímea *Ghána ölelésében* (több mint utazási könyv) --- végül Biernaczky Szilárd: *Afrika Magyarországon – Magyarok Afrikáról*. Tudománytörténelmi vázlatok – 1. kötet). (*Globoport*)

FOLKLÓR A MAI AFRIKÁBAN

Folklór a mai Afrikában –Nemzetközi afrikanisztikai konferencia Budapest, 1984. augusztus 28-31.

BIERNACZKY Szilárd

Ethnographia, 1986, 1. szám, 97. évf., 1. szám, pp 134–136. old.

Az Afrikai Kutatási Program, amely 1981 és 1984 között az E L T E BTK Folklore Tanszékén működött, 1984 októbere óta viszont az ELTE TTK Regionális Földrajzi Tanszékén folytatja tevékenységét, első ízben 1982 novemberében rendezett nemzetközi afrikanisztikai kollokviumot „*Folklore in Africa Today / Folklore en Afrique d'aujourd'hui*” – címmel. Az értekezés sikerén felbátorodva az AKP két évvel később újabb nemzetközi tudóstalálkozót szervezett Budapest, amelyre 1984. augusztus 28. és 31. között került sor, közvetlenül a FILLM XVI. Nemzetközi Kongresszusát követően.

A kollokvium ezúttal is a „Folklór a mai Afrikában” címet viselte, bár az így meghatározott tárgykör kereteit már az előzetesen kiküldött tematikai javaslat számos ponton áttörte. Utóbb a konferencia résztvevőinek előadásai a modern afrikanisztikai kutatások számos olyan ágát és irányzatát végigpásztázták, amelyek a földrész hagyományos kultúráinak a mai Afrikában betöltött és betöltendő szerepével foglalkoznak.

A második budapesti konferencián több mint kétszer annyian vettek részt, mint az elsón. A 70 külföldi vendég közül több mint 30-an érkeztek Afrikából. Ehhez 40 magyar résztvevőt kell hozzászámítanunk, valamint 30 afrikai diákot, akik jelenleg hazánkban folytatnak tanulmányokat. Meg kell említenünk még azt a 30 zömmel afrikai kutatót is, akik gazdasági okok miatt nem tudtak Budapestre eljönni, de előadásszöveget küldtek, és az előzetes körlevelek értelmében őket is résztvevőknek tekintettük.

A kollokviumot Drecin József művelődési államtitkár nyitotta meg az MTA dísztermében. A résztvevőket ezután Szabolcsi Miklós akadémikus, az előzetesen lezajlott FILLM Kongresszus elnöke, az ELTE

nevében Wolfram Ervin rektorhelyettes, a Folklore Tanszék nevében Voigt Vilmos tanszékvezető köszöntötte. A jelenlevő külföldi tudósok nevében Samuel Martin Eno Belinga, a Yaoundé-i Egyetem (Kamerun) Természettudományi Karának dékánja, valamint Isidore OKPEWHO, az Ibadan-i Egyetem (Nigeria) Angol Tanszékének professzora fogalmazott meg figyelemre méltó gondolatokat az afrikanisztikai kutatások jelentőségéről, illetőleg köszönték meg a szervezőknek a budapesti találkozó létrehozását.

A megnyitó után, még első nap délelőtt, plenáris ülés következett, majd délután a politológiai-kultúraelméleti szekció kezdte meg munkáját. A konferencia három napján hét szekcióban összesen 56 előadás hangzott el. A szekció-ülések zömükben az MTA főépületében és részben a Bölcsészkaron zajlottak le. A muzeológiai szekció a Néprajzi Múzeumban ülésezett.

A kollokviumon elhangzott előadások a következő tudományterületekről kerültek ki: folklorisztika, antropológia, nyelvészet, történelem, kultúraelmélet, közgazdaságtudomány, politológia, irodalomtörténet, művészettörténet, vallástörténet és zeneetnológia.

A felsorolt tématerületek már önmagukban is jelzik azt, hogy az afrikanisztikai kutatások — amint már említettük — spontán túlnövik az európai ihletésű folklorisztika határait. Ez meggyőződésünk szerint összefügg azzal, hogy a tradicionális afrikai kultúra kiszakított részei a teljes társadalmi összefüggésrendszer ismerete nélkül legtöbb esetben nem közelíthetők meg, nem vethetők alá tudományos feldolgozásnak. Mindez világosan kitűnt pl. az írásrendszerekkel (Gerhard Kubik – Bécs), a nyelvi normák és a társadalmi struktúra összefüggésével (Clémentine Faik-Nzuji – Louvain, Chris Chidebe – Ibadan), a hagyományos és modern értékrendszerek és a szociológiai tényezők kapcsolatával (Yves-Emmanuel Dogbé – Le MÉR-SUR-SEINE, Biserka Cyjetjanin – Zágráb), a hagyományoknak az oktatásban való felhasználásával Shaaban Mlacha – Dar es Salaam, A. D. Amateshe – Nairobi), a nacionalista propaganda céljára kisajátított népi színház kérdésével (David Kerr – Zomba), az etnikai csoportok helyzetével és sorával (Joseph Bol Chan – Malakal, Szudán) vagy a politológiai-gazdasági-szociológiai problematikával (Ágh Attila, Balázs Judit, Fodor Erika, Benkes Mihály) foglalkozó előadásokból. Úgy érezzük mindezek alapján, hogy a soron következő konferenciák téma-meghatározásánál még inkább figyelemmel kell lennünk az afrikanisztikai diszciplínák közötti összefüggésrendszerre.

A résztvevők sorában számos nemzetközileg elismert tudóst üdvözölhattünk (Belgium: Jean Comhaire, Clementine Faik-Nzuji Madiya, Csehszlovákia: Vladimir Klima, Etiópia: Amanuel Sahlé, Hollandia: Mineke Schipper, Kamerun: Samuel Martin Eno Belinga, Soundjock-Soundjock, Louis-Marie Ongoum, Kenya: Gideon Were, Nigeria: Dandatti Abdulkadir, Chukwuma Azuonye, Isidore Okpewho, Chris Chidebe, Ropo Sekoni, NSZK: Hermann Jungraithmayr, Svédország: Kacke Götrick, USA: Donald J. Cosentino, Thomas A. Hale, Mildred A. Hill-Lubin, Bernth Lindfors, Uganda: Charles Okomu stb.). A második kollokviumon is részt vett néhány kutató a szocialista országokból, így Lengyelországból, Csehszlovákiából és Jugoszláviából. Három előadásszöveget kaptunk szovjet kollégáktól, és továbbiak küldése folyamatban van.

Biztató jelnek tekinthető a magyar előadók színvonalas szereplése és az, hogy a számuk az előző konferenciához képest megduplázódott. A három munkanapból álló kollokvium aug. 30-án délután újabb plenáris, majd záróüléssel fejeződött be. Ezután a résztvevők együttes ülésen, az 1982. évi előző konferencia elé benyújtott javaslat alapján, megalakították az Afrikai Hagyományos Kultúrák Nemzetközi Társaságát, és felkérték a magyar szervezőket, járjanak el a Társaság budapesti székhelyének biztosításával kapcsolatban a magyarországi hivatalos bejegyzés ügyében.

A Társaság elnökévé Samuel Martin Eno Belinga-t (Kamerun) választották meg. Ezután alelnököket és végrehajtó bizottsági tagokat választottak. Az alelnökök egyike Voigt Vilmos, az ELTE BTK folklóre tanszék vezetője lett, aki tanszékén 1981 és 1984 között a magyarországi afrikánisztikai tevékenység folytatására helyet biztosított. Az ülés résztvevői a Társaság főtitkárává Biernaczky Szilárdot, a végrehajtó bizottság egyik tagjává Füssi Nagy Gézát választották meg. Az ülés megerősítette hivatalában a társasági *Newsletter* már korábban megalakított szerkesztő bizottságát. (Itt jegyezzük meg, hogy az alapító okiratnak megfelelően 1984. október 31-én, az AKP közgyűlésén a Társaság magyar tagozata Füssi Nagy Gézát ügyvezető titkárrá – nem választott funkció – nevezte ki, helyére pedig a végrehajtó bizottságba, Ecsedy Csabát kooptálta, a magyar tagozat elnökévé Bodrogi Tibort választották.)

Az 1984. aug. 30-án megtartott társasági alakuló ülésen a résztvevők elfogadták a Nemzetközi Társaság – Biernaczky Szilárd irányítása mellett a budapesti szervezők által kidolgozott, az illetékes magyar fe-

lügyeleti szervekkel egyeztetett – alapító okirat tervezetét azzal a feltétellel, hogy amennyiben a tagság utóbb módosításokat kíván végrehajtani, erre a következő konferencián kerülhet sor. A következő konferencia színhelyül egyébként a résztvevők – a Társaság alelnökévé választott Ahmed Aly Morsy, a Kairói Szépművészeti Akadémia dékánja felajánlása alapján – Kairót fogadták el.

A 2. kollokvium idejére kinyomtatásra került az 1982. évi első tudóstalálkozó anyaga, ezen belül 50 tudományos dolgozat szövege (*Artes Populares* 10–11. kötete), továbbá a résztvevők kezébe került a 2. budapesti konferencia programját ismertető füzet (*Program with Abstracts*, Budapest, 1984, 76 old.). Anyagi okok miatt – sem a konferencia idejére, sem utóbb – nem jelenhetett meg a társasági *Newsletter* 1984/1–4. száma, amely azóta is nyomdára előkészített formában várja azt, hogy napvilágot lásson. A 2. konferenciára előirányzott tanulmánykötet sorozat első füzeté, az *Africana/Budapest* No. 1. viszont csak késéssel, októberben készült el, ezt vendégeinknek utólag postán küldtük el.

A konferencia alkalmából három kiállítást rendeztünk. Az egyik a hazai afrikai vonatkozású kiadványokat – főleg a Magvető, az Akadémiai Kiadó és az Európa kiadványait – mutattuk be. De megtekinthették a résztvevők a MTA Keleti Gyűjteménye afrikai anyaga és a Néprajzi Múzeum Könyvtárában őrzött „Sík Endre gyűjtemény” néhány szép darabját is. A másik könyvkiállításon az újabb afrikánisztikai kutatásokat feltáró és a konferencia külföldi résztvevői, valamint az AKP más külföldi partnerei által Budapestre eljuttatott könyvek voltak megtekinthetők. A harmadik kiállításon Dr. Fuszek Rudolf, Libéria volt egészségügyi minisztere hagyatékát, fotókat, dokumentumokat, afrikai emléktárgyakat és a maga idején korát megelőző egészségügyi nyilvántartás karterekainak egy részét szemlélhették meg az érdeklődők.

A konferencia fényét emelte a Művelődési Minisztérium támogatásával megrendezett fogadás, amelyen a hazánkban tanuló mozambiki diákok adtak műsort. A konferencia hozadékaként rendelkezésre álló kb. 130 előadásszöveg kiadását – az előzőektől eltérően – téma szerinti csoportosításban folyóirat-különszámokban, illetve önálló kötetekben tervezzük. Biztosítottabbnak látszik az idegen nyelvű megjelenés (*Acta Ethnographica*, *Neohelicon*, az MTA Néprajzi Kutató Csoport által kiadott *Occasional Papers on Anthropology* sorozat, az AKP által tervezett *Traditional Cultures in Modern Africa* sorozat stb.), míg ma-

gyar nyelven csak néhány dolgozat kiadása látszik megoldhatónak (a *Helikon* Afrika-különszámában, az *Ethnographia*-ban, esetlegesen önálló kötet a Kossuth vagy a Gondolat kiadásában.)